

Луцький район
Луцька міська територіальна громада
Департамент освіти Луцької міської ради
Центр професійного розвитку педагогічних працівників
Луцької міської ради
Комунальний заклад середньої освіти
«Клепачівська гімназія №35 Луцької міської ради»

Правила безпеки знай і здоров'я зберігай!

Методична розробка

Сидорук Валентина Григорівна

Правила безпеки знай і здоров'я зберігай!

Методична розробка. – Луцьк. 2022 – 64с.

Сидорук Валентина Григорівна, вихователь дошкільного підрозділу комунального закладу середньої освіти «Клепачівська гімназія №35 Луцької міської ради».

Методична розробка містить орієнтовні конспекти занять, дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі ігри, ігри-тренінги, ігрові ситуації, методичні поради членам родини з питань безпеки життєдіяльності дітей різного дошкільного віку. За основу взято основні завдання освітньої програми «Українське дошкілля», а саме підрозділ «Безпека життєдіяльності», щоб підготувати дітей до розв'язання складних життєвих ситуацій, навчити їх захищати себе від небезпеки, а також запобігати дитячому травматизму; Парціальної програми «Про себе треба знати, про себе треба дбати». Запропоновані практичні матеріали спрямовані на те, щоб навчити малюків правил безпеки та убезпечити від різноманітних нестандартних ситуацій, виховувати в них розуміння важливості збереження власного життя та здоров'я.

Методична розробка адресована вихователям дошкільних навчальних закладів, студентам педагогічних коледжів та університетів та батькам.

Рецензенти:

Кокош І.В. – вчител-методист комунального закладу середньої освіти «Клепачівська гімназія №35 Луцької міської ради».

Савош В.О. – кандидат педагогічних наук, завідувач відділу фізико-математичних дисциплін ВІППО

Схвалено рішенням педагогічної ради комунального закладу середньої освіти «Клепацівська гімназія № 35 Луцької міської ради» протокол №4 від 20.12.2021

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ І. Конспекти занять з безпеки життєдіяльності для дітей різного дошкільного віку	6
1.1.Знаєш грибок – клади у мішок (для дітей середнього дошкільного віку).....	8
1.2.Будьте здорові (для дітей молодшого дошкільного віку)..	12
1.3.Чіп та Дейл спішать на поміч (для дітей старшого дошкільного віку).....	15
1.4.Лісова пригода (для дітей старшого дошкільного віку).....	19
1.5.Світлофор – наш добрий друг (для дітей молодшого дошкільного віку).....	25
1.6.Незвичайні ситуації. Сам вдома (для дітей середнього дошкільного віку).....	28
1.7.Скарбничка здоров'я (для дітей середнього дошкільного віку).....	32
Розділ ІІ. Сюжетно-рольові, дидактичні, рухливі ігри. ігри-тренінги, ігрові ситуації на формування безпечної поведінки дітей	34
Розділ ІІІ. «Методичні поради членам родини з питань безпеки життєдіяльності дітей різного дошкільного віку»	56
Використані джерела.....	64

Вступ

*Дитина повинна самотійно вирізняти
основні небезпечні чинники довкілля,
знати правила безпечного перебування
вдома, у дитячому садку, на вулиці,
на воді, на льоду, на спортивному
майданчику.*

*Базовий компонент дошкільної
освіти в Україні*

Діти – найбільш незахищена частина населення. Пізнаючи навколишній світ, дошкільнята часто потрапляють у ситуації, що загрожують їхньому життю та здоров'ю. Це диктує необхідність розпочинати навчання дітей правилам безпечної поведінки з дошкільного віку.

Питання про формування основ безпеки життєдіяльності є актуальним, тим більше в даний час. Це, перш за все, пов'язано з потребою суспільства в соціально адаптованій особі. Невизначеність сучасного навколишнього середовища вимагає не лише високої активності людини, але і її уміння, здібностей до адекватної поведінки. Дошкільний вік – період вбирання, накопичення знань. Успішному виконанню цієї важливої життєвої функції сприяють характерні здібності дітей цього віку: підвищена сприйнятливність, вразливість, наївно-ігрове відношення до того, з чим вони стикаються. І тут важлива роль педагога, який підбираючи правильні методи і прийоми, вводить дитину в

соціальний світ, знайомить її з різноманітними труднощами і перешкодами в житті.

Саме тому в освітніх лініях Базового компонента дошкільної освіти передбачено дати дитині відповідні знання, прищепити вміння й навички безпечної поведінки.

Так, в освітній лінії «Особистість дитини» зазначено, що дошкільник має володіти елементарними знаннями про основні чинники збереження безпеки; дотримуватись правил здоров'язбе-режувальної поведінки; розуміти, що – шкідливо, а що – корисно для організму.

Дитина потрапляє у різні життєві ситуації, у яких може просто розгубитися. Тому треба дати дітям необхідну суму знань, загальноприйнятих людиною нормам поведінки, навчити адекватно, усвідомлено діяти в тій чи іншій обстановці, допомогти дітям опанувати елементарні навички поведінки дома, на вулиці, на природі, у транспорті, розвивати у дошкільнят самостійність та відповідальність

Державний стандарт дошкільної освіти ставить завдання навчити випускника дошкільного навчального закладу насамперед чітко диференціювати поняття: «безпека» і «небезпека», «безпечне» і «небезпечне», які мають поповнити активний словник дитини й стати дієвими правилами поведінки. Це закарбовано в змісті здоров'язбережувальної компетенції дитини в одному ємкому словосполученні, а саме: «дотримання правил безпеки життєдіяльності».

В організації роботи з дітьми із безпеки життєдіяльності найбільш використовую:

- заняття, ігри-заняття, інтегровані заняття;
- дидактичні, рухливі, сюжетно-рольові ігри; ігри-тренінги, ігрові ситуації;
- розгляд ілюстрацій на тем, альбомів;
- перегляд відеофільмів, мультфільмів;
- обігравання ситуацій (правильної та неправильної поведінки);

-мультимедійні презентації (коли не можна розповісти, лише показати).

Вони мають бути яскравими та привабливими, зацікавлювати дітей. Саме творчий підхід до оформлення розвиваючого предметно-просторового середовища грає величезну роль в успішному вирішенні освітніх завдань.

Розділ I

Заняття з безпеки життєдіяльності в дошкільному навчальному закладі

Ми – вихователі, маємо вберегти дитину від негараздів і вже цим самим закласти фундамент для її здорового розвитку, допомогти жити повноцінно і щасливо.

Проблема формування, збереження і зміцнення здоров'я дітей є настільки актуальною, що Базовий компонент дошкільної освіти в Україні майже весь орієнтований на забезпечення фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, відповідального ставлення до життя з обов'язковим врахуванням балансу: формування у дошкільника стереотипу правильної поведінки в певних ситуаціях через різні напрями виховної діяльності та форм організації. У зв'язку з цим традиційні форми навчання, що прийняті у дошкільних закладах, можуть використовуватися лише частково, слід приділяти більше уваги організації різних нових видів діяльності, спрямованих на набуття дітьми певних навичок поведінки, досвіду. Нетрадиційні, новітні, цікаві, непередбачувані, спеціальні заняття і викладені у представленому досвіді. У Парціальній програмі «Про себе треба знати, про себе треба дбати» сказано, що сформовані в дітей початкові знання про зміцнення і збереження здоров'я, вміння убезпечити себе стануть регулятором їхньої поведінки у повсякденному житті, а слова: «Попередити, врятувати, допомогти» – їхнім гаслом.

Тож не будьмо байдужими до жодних проявів небезпечної поведінки дітей на вулиці, в громадських місцях, у транспорті, вдома. Наша увага, наша турбота й допомога – найбільш дієві кроки до захисту дітей від будь-якої небезпеки. «Наше завдання полягає не в тому, щоб зробити себе необхідним дітям, а навпаки, в тому, щоб допомогти їм навчитися, по можливості швидше, обходитися без нас» – Конрад

1.1.Конспект заняття

«Знаєш грибок – клади у мішок»

для дітей середнього дошкільного віку

Мета: учити дітей розрізняти їстівні гриби від отруйних. Показати користь та шкоду від них. Дати знання про те, що в їжу можна використовувати лише їстівні гриби. Пригадати правила поведінки у лісі і виховувати бережливе ставлення до природи та до власного життя.

Обладнання: макет осіннього лісу, муляжі їстівних та отруйних грибів, ілюстративний матеріал, технічне обладнання, літературні костюмовані персонажі: Мавка та Мухомор

Хід заняття

Вихователь. Доброго осіннього Вам дня, дорогі діти. Я знаю, що ви дуже любите відгадувати загадки. Ото ж, коли відгадаєте, то зрозумієте – яка тема нашого заняття. Уважно слухаємо загадку:
Народився під дубком, і накрився я листяним кожушком.
Якби міг, то пострибав, коли б другу ніжку мав. (Гриб)

Вихователь. Молодці, діти. Це –Гриб. Сьогодні ми відправи-мося в ліс у гості до лісової красуні Мавки. Вона вам розповість про гриби, які можна класти у кошик, бо вони є їстівні, а які є от-руйними і їх у ніякому разі не можна збирати. Отож, вирушаємо до лісу(звучить мелодія лісу). Усі ми любимо прогулянки до лісу, але пам'ятаймо, що у ліс потрібно йти лише з дорослими, щоб не потрапити у небезпеку.

(до залу заходить Мавка).

Мавка. Доброго дня, діти, я рада вітати вас у своєму лісі. Я донька цього лісу і це мій дім. Усі знання про рослин, тварин мені передав мудрий Лісовик. І ними я хочу поділитися з вами. Але спочатку я хочу дізнатись чи знаєте ви правила поведінки у лісі. (відповіді дітей).

Вихователь. От бачиш, лісова красуне, діти знають правила поведінки у лісі, але нам не вистачає знань про отруйні та їстівні гриби, які тут ростуть. Допоможи нам у цьому.

Мавка. З великою радістю. Сідайте зручно і уважно слухайте. (перегляд і опрацювання відеопрезентації про їстівні і отруйні гриби).

(до залу заходить Мухомор)

Мухомор. Доброго усім дня. Ой які ви всі гарненькі, миленькі. Діточки мої рідненькі. Давайте ближче познайомимся.

Я – Мухомор.

Красивий, наче помідор.

Кашкет маю розлогий,

Смачний і довгоногий.

Швиденько ти мене зрізай,

Та в кошик мене закидай.

Мавка. Ой, який же ти лихий та хитрий, мухоморе. Це мої гості. І вони знають, які гриби є їстівні, а які отруйні. Діти, скажіть, будь ласка, мухомор – це їстівний чи отруйний гриб? (відповідь дітей)

Мухомор (плаче). Ой горе мені, горе. Я зовсім нікому не потрібний.

Вихователь. Чому ж не потрібний. Тебе можна використовувати у народній медицині. Зробити з тебе лікарські настоянки.

Мухомор. Щиро дякую Вам, отже і я можу бути корисним.

Вихователь. Давайте трішки пограємось.

Гра «Отруйний чи їстівний».

Якщо їстівні гриби ти знаєш і збирати їх мастак, відповідь давай: «Так». Грибам отруйним кажу: «Ні!». Не друзі вони мені. Розпочинаємо гру.

Я маленький Боровик,
До людей я дуже звик,
Швидше в кошик я стрибаю,
В ющі добрий смак я маю.
(відповідь дітей) – «Так!»
Я – Мухомор. Я – показний.
Супчик з мене дуже смачний
(відповідь дітей) – «Ні!»
Ми – жовтесенькі сестрички.
Люди називають нас Лисички.
Ми – грибочки маленькі.
Шапочки у нас кругленькі
(відповідь дітей) – «Так!».

Ось і пора нам повертатись додому у наш дитячий садок.
Давайте пригадаємо, які поради та знання ми отримали від Мавки.
(відповіді дітей)

Мавка. Дякую вам, діти, що завітали до мене у гості.
Сподіваюсь, що отримані знання стануть вам у нагоді. І хочу вам подарувати пам'ятки «Їстівні та отруйні гриби». (Дарує дітям пам'ятки.)

Вихователь. До зустрічі, Мавко.

1.2.Конспект інтегрованого заняття «Будьте здорові»

для дітей молодшого дошкільного віку

Мета: формувати у дітей поняття берегти своє здоров'я;
виховувати інтерес до різноманітних фізичних вправ, давати

корисні поради для того, щоб зберегти та зміцнити своє здоров'я за допомогою спортивних ігор та розваг.

Обладнання: аудіо запис ранкової гімнастики, ілюстративний матеріал.

Звучить аудіо запис ранкової зарядки «На зарядку вставай».

Хід заняття

Вихователь. Доброго дня, мої любі діти. Я думаю, ви помітили, що сьогодні у групі відсутні Христинка, Макар, Орест. А причина відсутності – погане самопочуття дітей, вони захворіли. І чому це сталося, як ви думаєте? (відповіді дітей).

Вихователь. Так, правильно. Багато факторів впливають на стан здоров'я. Це і недотримання правил особистої гігієни, режиму дня. І тому я вирішила запросити у гості медичного працівника нашого закладу, лікаря Віталія Олеговича

Він усе про здоров'я дітей знає.

І про вас чудово дбає.

Будьте здорові, довго живіть,

Спорт полюбляйте, себе бережіть.

Лікар. Доброго дня, доброго усім здоров'я! Я завжди вважаю, якщо людина здорова, гарно себе почуває, має бадьорий настрій – то і день бадьорий. Чи згодні ви зі мною?

Сьогодні я не буду робити вам щеплень, оглядати горло, компресів робити. Ми поговоримо про здоров'я. Кажуть, що

здоров'я – найцінніший скарб, який за гроші не купиш. Тому і треба про нього дбати, щоб гарне його мати. Прошу правило запам'ятайте! На лікарів цю турботу не перекладайте!

Вихователь. Наші діти, шановний Віталію Олеговичу, дуже полюбують займатися спортом, грати у рухливі ігри, естафети. Спортивний майданчик – їх улюблене місце відпочинку. Отож, давайте пограємо в гру: «Хто швидше?» (Вихователь пояснює умови гри).

Лікар. Молодці, відразу видно, спорт – ваш надійний товариш.

Вихователь.

Вам відкриємо секрет
– в спорті наша сила.
Він здоров'я нам дає
Для душі і тіла.

Лікар. Прошу, діти, сказати, чи знаєте ви правила особистої гігієни? (відповіді дітей).

Лікар. Молодці, це дуже важливо не лише правила знати, а й їх дотримуватись.

Вихователь. Ой, а хто це тут плаче? (Вихователь бере в руки іграшкову мавпочку) Та це ж мавпочка. Що у тебе сталося, люба мавпочко?

Мавпочка. У мене дуже болить живіт. Ой, ой, ой!

Лікар. З цим питанням звертайся до мене! (оглядає мавпоч-ку). А що ти сьогодні їла?

Мавпочка. Смаколики їла, цукерки, жуйку, пила «кока-колу».

Лікар. Все зрозуміло, ти зовсім неправильно харчуєшся. В дитячий харчовий раціон повинні входити і багато овочів та фруктів, в яких є корисні вітаміни.

Вихователь. Діти, скажіть, будь ласка, які ви знаєте корисні продукти харчування? (відповіді дітей).

(Звучить телефонний дзвінок, лікар розмовляє).

Лікар. Діти, мені потрібно оглянути Петрика та Василю, які також захворіли.

Вихователь. Дякуємо, лікарю. Наші діти обов'язково скористаються цими порадами. Будуть зростати здоровими та щасливими.

1.3. Конспект заняття

«Чіп та Дейл спішать на поміч»

для дітей старшого дошкільного віку

Мета: закріпити з дітьми причини виникнення пожежі; правила пожежної безпеки. Навчати дітей у набиранні телефонів екстрених служб. Закріпити з дітьми прислів'я, загадки про вогонь. Вчити дітей розв'язувати логічні завдання. Закріпити з дітьми номери телефонів екстрених служб:

101 – пожежна охорона;

102 – поліція;

103 – швидка допомога;

104 – газова служба.

Розвивати у дітей пам'ять, логічне мислення, вміння орієнтуватись в даній ситуації. Виховувати потребу повсякденного дотримання правил пожежної безпеки.

Обладнання: іграшковий телефон, прислів'я, загадки, цифри з математичного набору.

Хід заняття

I. Вступна частина. Організація дітей.

Вихователь. Діти, послухайте, хтось до нас наближається здаля. (Заходить бурундучок Чіп)

Бурундучок Чіп. Добрий день, діти! Я прийшов до вас просити допомоги, бо із товаришем Дейлом потрапили у біду.

II. Основна частина.

1. Розповідь Бурундучка.

Чіп. Я та мій товариш Дейл, як завжди, поспішали на допомогу. А справа в тому, що у будиночку Пружинки за необережності сталася велика пожежа, яку ми намагалися потушити, але вогонь був настільки великий, думали, що не впораємось без пожежників. Та Дейл поводив себе як справжній герой-пожежник, і нам вдалося приборкати вогняну квітку. На жаль, Дейл дуже обпек лапки. Він також надихався диму і лежить тепер непритомний і не може встати. Допоможіть йому!

2. Бесіда по змісту.

- Діти, що сталося з Бурундуками: Чіпом та Дейлом?

- Чому в Дейла захворіли лапки, чому він знепритомнів?

3. Розігрування ситуації.

Вихователь. Діти, у наших друзів склалася така ситуація: бурундучки хотіли допомогти погасити вогонь без пожежників, а самі потрапили у біду. Давайте допоможемо та підкажемо нашим гостям, як треба діяти, коли станеться пожежа. (відповіді дітей).

- Спочатку винести Бурундучка на свіже повітря.

- Викликати по телефону пожежну машину, щоб погасити пожежу.

Вихователь. А який номер ми будемо набирати, щоб викликати пожежну машину?

-Хто хоче набрати номер пожежної машини?

-А ще що треба зробити, щоб допомогти Бурундучку? (викликати швидку допомогу).

-А який номер ми будемо набирати? (103).

-Хто хоче викликати швидку допомогу? (викликає 2-х дітей).
(входить пожежник і гасить пожежу. Приїжджає швидка допомога і бинтом обмотує лапку Дейлу).

4. Гра «Оце я, оце ми, оце друзі всі мої».

Вихователь. А тепер ми пограємо з вами гру, в якій перевіримо чи ви не порушуєте правил пожежної безпеки. Увага! Зараз перевіримо чи знаєте ви правила користування побутовими приладами.

-Хто без дозволу із вас не вимикає в плиті газ?

-Зараз гості всі почують, хто з електрикою пустує?

-Якщо в полі хліб палає, хто пожежних викликає?

-Хто почув, що пахне дим, викликає 101.

Вихователь. Молодці, добре знаєте правила. Отже,

запам'я-тайте всі і ви, дорогі бурундучки.

Вогонь – це не іграшка!

Пожежа – це велике нещастя!

Фізкультхвилинка

Ми заспіваємо пісню «Бім–Бом». Діти співають пісню і виконують вправи.

Бім-бом, дзелень-бом – нахилились в сторону;

Загорівся кішки дім – змах рук вниз-вверх;

Біжить курочка з відром – біг на місці;

Щоб гасити кішки дім – дують і махають руками вниз-вверх.

Вихователь. Але діти знають не тільки правила, а й загадки, прислів'я про вогонь:

Прислів'я:

Сірник невеличкий, а вогонь – велетень.

Не май звички сірники носити в кишені.

Сірник маленький, а біда велика.

З вогнем погані жарти - жартувати з ними не варто.

Загадки:

Темний тепленький будинок,

Мешкає там сто іскринок.

Можна неприємність мати.

Лиш єдина пройде мить

І навколо все згорить.

Як ім'я у тих іскринок,

Що сховав темний будинок. (Сірники)

Смілива людина, що бореться з вогнем? (Пожежник).

Лишає він страшні сліди, усе він пожирає,

А як даси йому води, відразу помирає. (Вогонь)

Дерев'яна паличка темну голівку має, темряву розганяє.

(Сірник)

Вихователь. Так, у разі небезпеки: виникнення пожежі пот-рібно негайно залишити місце пожежі і повідомити про дорослим, або зателефонувати за номером 101; якщо прийшла біда

у дім, не ховайтесь, а дзвоніть. Кожна донечка і син, знайте номер 101.

Завдання на логічне мислення.

Вихователь. Послухайте випадок і дайте оцінку діям дітей. Наталочка схвильовано кричить у трубку телефону: «Алло, пожежна охорона! Негайно приїздіть сюди. У нас пожежа!».

Вовчик набирає номер "101". "Алло, виникла пожежа. Вулиця Драйвера, 3 квартира 8. Повідомив Лях Володя".

- Чи приїде пожежна охорона до Наталочки? (відповідь дітей)
- Чому ні?
- Хто в цьому випадку діяв правильно? (відповідь дітей)
- Молодці!

III. Заключна частина.

1. Оцінка відповідей дітей. Молодці, ви всі добре попрацювали, гарно відповідали.

2. Підсумок заняття.

Вихователь. А тепер Чіп та Дейл усім розкажуть, що треба робити, щоб не сталося пожежі і запам'ятали необхідні номери. До побачення!

1.4. Конспект заняття

«Лісова пригода»

для дітей старшого дошкільного віку

Мета: закріпити знання дітей про правила дорожнього руху; виявити рівень готовності дошкільнят вирішувати дорожньо-транспортні ситуації та дотримання правил поведінки з побутовими приладами; активізувати процеси мислення, уваги і мовлення дітей; виховувати кмітливість і винахідливість.

Обладнання : ілюстрований матеріал по темі, презентація, телефон, матеріали до дидактичних ігор, світлофор.

Хід заняття

Вихователь. Доброго, гарного дня, усім нам. Дорогі діти, сьогодні я вас запрошую до незвичайної пригоди. До того й ще повчальної. Сподіваюсь, що ми всі від неї отримаємо багато: цікавих зустрічей, захоплюючих пригод, гарного настрою, нових знань, позитивних результатів.

А щоб дізнатись, де буде відбуватись наша пригода, прошу відгадати загадку.

Це – спільний дім дерев та птахів.

І звірів там багато.

Усім там затишно, повір.

Це всім потрібно *знати?* (ліс)

Вихователь. Молодці! А зараз я вас запрошую у чарівний казковий ліс. Прошу сідайте. (Звучить музика, заходить вовк).

Вовк. Ох і сумно мені в лісі. У всіх друзі є. А мене всі бояться, тікають від мене. І ніхто не хоче дружити зі мною. От ходив до козенят, хотів з ними подружитися, а вони мені двері не відчинили. Діти, скажіть чому?

Діти. Тому, що ти їх хочеш з'їсти.

Вовк. Ой, а я щось знайшов! (За деревом знаходить сірники). Сидять вкупці хлопці. Хто хоче світити, готовий служити. Діти, що це? (сірники)

Вовк. Так, це сірники. Яка чудова іграшка! Як вчасно вона з'явилася. Зараз я швиденько піду до козенят і спробую виманити їх з будинку сірниками.

Коза збирається йти до лісу. (Вовк ховається.)

Коза. Незабаром я знову піду в ліс, а ви, козенята, залишаєтесь самі вдома. А чи знаєте ви, як потрібно поводитись, коли лишаєтесь самі? Розкажіть мені.

- Коли незнайомець постукає в двері чи можна йому відчиняти?
- Чи можна самим вмикати телевізор чи газову плиту?
- Чому не можна чіпати на кухні гострі ріжучі предмети?
- Чи можна палити сірники? Чому.

Коза. Молодці, козенята. Зараз я перевірю, як ви пам'ятаєте номери телефонів служб порятунку.

Якщо виникла пожежа – набираємо. (101)

Якщо сталося в нас лихо – до поліції дзвони за номером? (102)

Якщо стало вам погано і голівонька болять, ви не бійтеся, дзвоніть і приїде лікар вмиль. (103)

Якщо в квартирі запахло газом, ми негайно телефонуємо в газову службу за номером. (104)

Коза. Тепер я спокійна. Будьте слухняними дітками, двері відчиняйте, коли почуєте мій голос.

Вихователь. Зараз я пропоную вам переглянути презентацію «Безпечне дитинство». (Перегляд презентації).

Вихователь. А зараз, діти, давайте пограємо в гру, яка має назву «Що зайве?» Умови гри: перед вами є ряд предметів. Ваше завдання-розподілити предмети на дві групи: якими можна гратися і які шкодять вашому здоров'ю. І ними гратися не можна ні в якому разі. Мені потрібно 2 учасники.

Гра «Що зайве?»

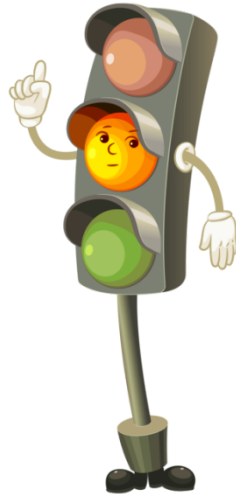
Вовк. Ось уже й хатинку видно. Але тут ця дорога як на зло.

Ще й машини їздять туди-сюди. І як тут пройти? Чув я колись від мудрої сови, що дорогу потрібно переходити по зебрі. А де ж ця зебра? Чи в лісі заблукала? Та нічого, я й без неї дорогу перейду.

Світлофор. Стій, Вовче. Ти що не знаєш, як потрібно переходити вулицю?

Вовк. А ти хто такий?

Світлофор. Я світлофор – Моргайко.

Вихователь. Як переходиш вулицю, на дорозі зупинись. І перш за все уважно на світлофора подивись. Він шлях вкаже надійний, де небезпеки нема. Трикольорове око він має не дарма.

Світлофор.

В роботі я суворий.

І стриманий завжди.

Тролейбуси, машини

Біжать туди – сюди.

Дивлюсь червоним оком,

Велю спинитись я.

Одне мені потрібно – це витримка твоя.

І блисне жовте око – іти не поспішай,

бо жовтий – не зелений потрапиш під трамвай .

УВАГА! І зелений привітно замигтів. Він колір найдобріший. Щасливої путі! Мене всі знають і поважають, я – регулювальник руху на дорозі.

Вовк. Ну ось, ще буду я тебе слухати. У мене в лісі не регулювальника, ні світлофора немає. І ходжу я де мені заманеться, і ніхто мені не вказує.

Світлофор. Діти, а що може статись, якщо не дотримуватись правил дорожнього руху? (відповіді дітей).

Вихователь. Давайте всі разом навчимо Вовка правил дорожнього руху. А в цьому нам допоможе гра «Червоний. Жовтий. Зелений».

(Діти грають у гру.)

Вихователь. Вовчику, якщо ти не будеш дотримуватись правил дорожнього руху, то з тобою трапиться те ж саме, що з малими кошенятами з вірша «Кошенята на дорозі».

Вихователь.

По дорозі киця йшла.

Поруч кошенят вела.

А вони все пустували, ой непослухи, стрибали.

Ці малесенькі коти ледь не втратили хвости.

Стала киця їх учити, як дорогою ходити

Киця.

Як почну я муркотати,

Стійте поруч тут, малята.

Якщо «м'яу» я промовляю,

Також стійте, я благаю.

Як скажу я: «Можна йти»,

Всі ідемо, я і ви.

Ви, малята, не зівайте.

Перехід вже починайте.

По дорозі не біжіть, обережно всі ідіть!

Вовк. Ну добре, я вже вивчив, але мені потрібно поспішати. (Підходить до хатинки кози). Козенята, ви мої малята, відчиняйте двері, ваша матінка прийшла, молочка принесла.

(вибігають з хатинки козенята)

Вовк. Ага! Обманув вас. Це коваль мені голос вашої матусі мені викував. Та чого ви мене боїтеся? Я прийшов до вас подружитися. Навіть іграшку приніс. Вона вміє так гарно світитись. Несіть швидше м'яча або ляльку. Зараз ми їх запалимо. І буде справжнє вогнище.

Вихователь. Ти що, Вовче, цього робити не можна. Може статися пожежа.

Вовк. Ну не можна сірниками гратися, прошу вас цими грибочками пригощайтесь. Які красиві з цяточками! Вони на лісовій галявині мені найбільше сподобались.

Вихователь. Діти, а чи можна їсти ці гриби? Яка у них назва? (відповіді дітей). (Заходить Коза)

Коза. Вовче, ти чого сюди прийшов та ще й обманув моїх козенят?

Вовк. Та я прийшов погратися з ними, ось і іграшку яку чудову приніс, а вони не хочуть.

Вихователь. Вовче, Вовче! Ти сядь і послухай, які наші діти знають правила, щоб їх життю не загрожувала небезпека. Я буду зачитувати вірш, а вас попрошу діти дати відповідь на поставлені питання.

Щоб здоров'я діткам мати,
Та уникнути біди.
Треба правила ці знати,
Пам'ятати їх завжди.

Як немає поруч мами,
То вирішуйте самі.
Можна гратись сірниками.
Кожен скаже, певно?

В лісі вогнище розклали.
Для забави навесні.
Аж до зір воно палало.

Так робити можна?

Телевізор увімкнули,
Подивились та й пішли.
Тільки вимкнути забули.
Так і треба, діти?

Тож, щоб сонечку радіти,
І дорослим, і малим.
Від пожежі треба вміти.
Захищатися самим.

Вихователь. Я сподіваюсь, що ти, Вовче, та всі діти назавжди запам'ятаєте ці правила. А зараз, діти, давайте ще раз пригадаємо правила безпечної поведінки з вогнем.

Пам'ятати усім варто:
І з вогнем погані жарти.
Якщо ж трапилась біда,
Не ховайтесь по кутках.,

І пожежники вже у нас,
Бо вогонь гасити час.
Якщо вогонь іще малий,
Чашкою води залий.

А якщо вогонь не згас,
І багато диму,
Вибігай з кімнати враз.
Із дітьми малими.

Вовк. Дуже вдячний я вам, піду до лісу і розповім усім звірятам.

Вихователь. Ось добігає до кінця наша лісова пригода. Сподіваюся, що ви від неї отримали те, що очікували: гарний настрій, цікаві зустрічі, пізнали багато нового і повчального.

Та головне усвідомили, що ваше життя і здоров'я – величез-

ний скарб, який треба берегти. І допоможуть вам у цьому правила безпечної поведінки, про які ми говорили сьогодні.

1.5. Конспект інтегрованого заняття

«Світлофор – наш добрий друг»

для дітей молодшого дошкільного віку

Мета: познайомити дітей зі світлофором та його сигналами, закріпити знання дітей щодо правил поведінки на дорозі; формувати свідоме ставлення до обов'язків пішоходів та пасажирів; бути дисциплінованими та уважними, обережними та обачними .

Обладнання: ілюстративний матеріал на тему «Світлофор», кружечки зеленого, жовтого, червоного кольорів, картон, клей .

Хід заняття

Вихователь. Діти, ми живемо у великому та красивому селищі з широкими вулицями. По вулицях їдуть різні машини та автобуси. Для нас з вами та для водіїв існують чіткі та суворі правила дорожнього руху, яких потрібно дотримуватися.

(Стукіт у двері.)

Вихователь. Діти, до нас прийшов Лунтик. Він плаче та шкутильгає. Давайте привітаємось із ним і запитаємо, що трапилося?

Лунтик. «Я до вас дуже поспішав, дітки. Перебігав через дорогу і потрапив під машину, пошкодив ніжку».

Вихователь. «Діти, скажіть, хіба можна переходити дорогу там, де проїжджають машини?» (відповіді дітей.)

Гра «Пішоходи». З двох шнурів роблять два кола: зовнішній та внутрішній. Відстань між ними – 1 метр. Потрібно із зав'язаними очима пройти по колу між шнурами.

Вихователь. Діти, а подивіться, що стоїть на столі?

- Світлофор.

- Правильно, це світлофор.

-А ви знаєте, навіщо потрібний світлофор?

-Так.

Дидактична гра «Відгадай та покажи».

Вихователь роздає дітям квіточки з трьома кольорами (червоний, жовтий, зелений), загадує загадки, діти підіймають квіти відповідного кольору.

Вихователь. Але дивись, хто такий

Нам велить: «Крокувати стій!»

І сигнал: Шлях небезпечний!

Стій і чекай, поки я? (Червоний.)

Яке світло нам каже

«Проходьте – шлях відкритий!» (Зелений.)

Вихователь. Правильно, діти. Переходом командує світлофор. У нього троє очей: червоне, жовте, зелене. Кожне око світлофора горить по черзі!

Вихователь.

Слухай та запам'ятай.

І завжди їх дотримуйся.

Загорілося ЧЕРВОНЕ світло,

Стій, малюк, проходу нема.

ЖОВТЕ світло дивись горить,

«Приготуйся»- каже.

А засвітилося світло ЗЕЛЕНЕ

Проходь , мій друже .

Пам'ятай правила руху
Як таблицю множення!

Вихователь. Подивись, Лунтику, які наші діти розумні. Вони знають правила дорожнього руху. А твої лісові друзі знають правила дорожнього руху?

Лунтик. Ні.

Практична частина.

Вихователь. Допоможемо Лунтику? Зробимо для лісових звірів світлофори і подаруємо їм. (Аплікація.)

А зараз, діти, пограємось у гру «Червоний, жовтий, зелений».

Мета: закріплювати знання сигналів світлофора; розвивати уважність та вміння діяти за сигналом.

Хід гри.

Діти під музику зупиняються (при показі червоної картки), або присідають (при показі жовтої), або здійснюють рухи в одному напрямку (при показі зеленої картки).

Вихователь. Сподобалося, Лунтику, тобі наша гра?

Лунтик. Дякую, дітки! Ви мене багато чого навчили. Я розповім про вас своїм друзям і обов'язково навчу їх правильно переходити через дорогу. До побачення, дітки!

Діти. До побачення, Лунтику!

1.6. Конспект заняття

«Незвичайні ситуації . Сам удома»

для дітей середнього дошкільного віку

Мета: розширити знання про предмети побуту, їхнє призначення. Закріпити знання правил безпечного поводження з речами домашнього вжитку, дотримуватись їх у повсякденному житті. Розглянути небезпечні ситуації ,що можуть виникнути при спілкуванні з незнайомою людиною і визначити дії у таких ситуаціях; виховувати обачність .

Обладнання: ілюстративний матеріал по темі, мультимедійна дошка .

Хід заняття

Вихователь. Сьогодні у нас буде цікаве та незвичайне заняття. Сподіваюся, що ви дізнаєтеся багато нового та корисного. Поясніть мені прислів'я:

-У гостях добре, та дома найкраще.

- Вдома і стіни гріють.

(відповіді дітей)

Вихователь. Діти, а хто із вас залишався удома сам?
(відповіді дітей)

Вихователь. Зараз ми розглянемо декілька ситуацій і побачи-мо, чи усі наші діти знають, як поводитися, коли залишаєтеся вдома на самоті. Але спочатку прошу послухати вірш.

Ур-р-ра!
Нарешті вдома нікого нема!
Тепер, що хочеш те і роби!
Ніхто не заважати буде тобі!
«Ввімкну спочатку телевізор – та буду зблизька дивитися».
Ввімкнув, та вже за три хвилини екран поплав перед очима
Тоді до ванної сховався і напустив туди води.
Я клав на стіл обидва лікті.
А в кухні на підлогу влігся.
Навіть на дверях покатався встиг.
Та все набридло!
Підіпхавши ноги, я взяв батькову книгу і почав читати.
Але мені, немов навмисне, чомусь не хочеться нічого.
Хоч сядь і плач, діла такі.
Скоріше вже прийшли б батьки.

Вихователь. Діти, прошу сказати, чи правильно поводить себе хлопчик? (відповіді дітей)

Вихователь. На яку небезпеку наражав, себе хлопчик своєю поведінкою? (відповіді дітей)

Вихователь. А які б ви дали йому поради? (відповіді дітей).

Вихователь. Молодці, а тепер послухаємо одну цікаву та повчальну історію. Вона називається «Небоязкий Василько».

Хлопчика Василька залишили вдома самого. Мама пішла по справах. Трішки посидівши на дивані, Василько засумував та йому стало дуже страшно, адже він ніколи не залишався сам вдома. Здавалося, що хтось стукає у двері, у шафі затаївся злодій, а на вулиці наближається буревій. І так хлопчику захотілося плакати. Але тут до ніг нашого головного героя підбігла кішечка Мурка. Вона ніжно потерлася у ногу.

Василько. О! Я вдома не сам, нас двоє, адже котик Мурчик – живий і мені вже не так страшно. А може ще хтось є у квартирі? Треба подивитися. Хлопчик зліз із дивана і пішов шукати. Василько знайшов муху, яка літала та дзижчала. Вона теж була жива. «Ура! Ура! Ура! – хлопчик весело застрибав. Мурчик, муха та я – нас троє, я не сам!».

Раптом з кухні почулися дивні звуки. Коли Василько прислухався, то він зрозумів, що капає вода з крана.

Вода капає та каже: «Кап, кап» - отже вона теж жива, вирішив хлопчик. «Я точно не один».

За декілька хвилин, відчинилися вхідні двері, мама поверну-лася з магазину. Вона зрозуміла, що її Василько вже дорослий хлопчик. При необхідності, його ще можна на деякий час лишати самого вдома.

Вихователь. Діти, скажіть, будь ласка, чи ви так само чините, коли залишаєтеся в дома самі? (відповіді дітей)

Вихователь. Скажіть, як ви б оцінили поведінку Василька? (відповіді дітей)

(Діти розповідають про те, чим вони займаються, якщо зали-шаються вдома самі).

Вихователь. А зараз переглянемо відео «Небезпечні ситуа-ції» (перегляд відео на мультимедійній дошці).

Вихователь. Небезпечні ситуації чекають на вас повсюди.

НЕ МОЖНА

- Спілкуватися з незнайомцями.
- Відчиняти двері стороннім людям.
- Відповідати на дзвінок від незнайомого номера.
- Розповідати про те, що ви самі вдома.
- Розповідати незнайомцям свою домашню адресу.

Вихователь. Завжди дотримуйтеся правил безпеки.

Вихователь. Запам'ятайте, що завжди потрібно дотримува-тись правил безпеки. Ваше життя та здоров'я – у ваших руках.

1.7. Конспект заняття з елементами фізкультури «Скарбничка здоров'я» для дітей середнього дошкільного віку

Мета: закріплювати знання про здоровий спосіб життя, будову тіла, його призначення; учити дітей піклуватися про власне здоров'я; дотримуватися правил гігієни; розвивати бажання вести

активний спосіб життя; прищеплювати інтерес до занять фізкультурою і спортом. Спонукає включатися в ігрові вправи та рухливі ігри.

Обладнання: ілюстративний та відео матеріали по темі, ігра-шковий зайчик, загадки, музична фонотека .

Хід заняття

Вихователь. Діти відгадайте загадку:

Щоб гарне його мати,
Треба про нього дбати.
Зарядку зранку робити,
Вітаміни корисні пити.
(здоров'я)

Вихователь. Правильно, діти, це здоров'я. Здоров'я – це правильна, нормальна діяльність організму. За допомогою загадок, висловів ми довідаємося, які показники здоров'я нам відомі. Уважно слухайте:

- Без ніг, без рук, а кладе на бочок. (сон)
- Діти, коли ви веселі, бадьорі, як ви можете назвати свій загальний стан? (настрій)
- Потреба організму в їжі. (апетит)

Отже, показниками здоров'я є міцний сон, бадьорий настрій та гарний апетит. Тому дуже важливо дотримуватися режиму дня, дбати про здоров'я, щоб бути здоровим та бадьорим.

Вихователь. А зараз пограємо гру «Моє здоров'я». Якщо я буду називати слова-терміни корисні для здоров'я, прошу вставати та плескати у долоні. Отож, розпочинаємо. Зарядка, прогулянка, купання, лінь, спорт, ігри, обливання, неохайність, здорова їжа, переїдання, чистота.

Вихователь. Молоці. Діти, дайте відповідь, чи чули ви коли-небудь вираз «Здоровий спосіб життя»? Що означає цей вираз? (робота з ілюстративними картинками).

Вихователь. Здоровий спосіб життя – це правильне харчування, дотримання режиму дня, загартування, заняття спорту, рухливі ігри, ігри на повітрі, відсутність шкідливих звичок.

Вихователь. А зараз ми усі разом вирушимо у незвичайну країну «Здоров'ячок». У цій країні живуть люди, які дотримуються здорового способу життя, піклуються про своє здоров'я. Обов'язковим правилом подорожі є: гарний настрій та позитивні емоції. Разом з нами у подорож візьмемо Зайчика – непосиду, який багато хворіє, пустує і зовсім не дотримується режиму дня. Отож, вирушаймо!!!

Чух – чух - чух!!!

Вихователь. Поки буде рухатися наш потяг, ми поговоримо, що треба знати, що робити, щоб бути здоровими. Діти, чи знаєте ви, з чого складається ваше тіло? З яких частин? Давайте пограємо у гру «Людські частини тіла» (дидактична гра).

Вихователь. Ваше завдання – зібрати ляльку, назвати частини тіла та їх призначення. (Діти збирають ляльку та розповідають про частини тіла ляльки).

Вихователь. Молодці. Наш Зайчик – пустунчик вас дуже уважно слухав і сподіваємося багато зрозумів. А ще наші діти добре знають, щоб бути здоровими, треба займатися спортом, робити ранкову зарядку .

Ось зараз ми тобі покажемо, як ми робимо фізкультхвилинку «Здоров'ячки». (діти виконують під музичний супровід).

І направо, і наліво,

Щоб нічого не боліло.

Один і два, три і чотири —

Набираємось ми сили.

Нахилились, повернулись,

Одне до одного посміхнулись.

Вихователь. Фізкультура – це друг усмішки. Щоб була гарна усмішка, потрібно мати здорові зуби, Хто скаже, що потрібно робити, щоб ваші зуби були доглянуті, біленькі? (відповіді дітей)

Вихователь. А зараз ми переглянемо мультик «Зубна фея. Правила гігієни».

(YouTube<https://www.youtube.com/watch>)

Вихователь. Швидко та непомітно ми дісталися до чарівної країни. Погляньте, яка вона красива, скільки яскравих квітів ви бачите? (Відео із зображенням лісової галявини).

Вихователь. За допомогою якого органу ви бачите цю красу ?
(відповіді дітей).

Вихователь. Так, ваші очі допомагають бачити ці гарні краєвиди.

Вихователь. Діти, прошу звернути увагу, що цій галявині багато лісових квітів. Вони не лише гарні, але й приємно пахнуть. А що нам допомагає розрізняти запах квітів?
(відповіді дітей)

Вихователь. Так, носики. Попрошу доторкнутися правою рукою носика, а тепер лівою. Молодці!
Дітки, хто знає як правильно дихати? (відповіді дітей)
Чому? (відповіді дітей). Якщо ми будемо дихати ротом, що може статися? (відповіді дітей)

Вихователь. Діти, погляньте, а за галявиною видніються величні дуби та красуні берізки, в яких можна навіть заблукати.

Дихальна гімнастика «В лісі»

1. «Заблукали». Тривалий вдих через ніс, а під час видиху протяжно промовляти «за-блу-ка-ли, агов-ов-ов». Повторити 3 рази .
2. «Зозуля». Тривалий вдих через ніс, а видихаючи промовити швидко «ку-ку» 4-6 разів підряд. Повторити 3 рази.

Вихователь. Давайте перейдемо до іншої галявини. Погляньте, скільки тут рослин, багато із них є лікарські – це конвалія, багно. Як ви думаєте, чому ці рослини називають лікарськими? (відповіді дітей)

Вихователь. Діти, прошу уважно прислухатися, що це за звуки? Хто там співає? (відповіді дітей)

Вихователь. Хто знає, як берегти слух? (відповіді дітей)

Вихователь. Щоб ваші вушка не боліли, давайте зробимо масаж для вух.

Масаж для вух:

- Вказівним пальчиком потremo вушка.
- Потягнути вушка вниз.
- Легенько прижати та відпустити (Зр.).

Вихователь. Наша подорож добігає кінця, потрібно повертатися у садочок. Сподіваємося, що тепер зайчик буде дбати про своє здоров'я.

Пам'ятаймо: міцне здоров'я – дорогий скарб.

Розділ II

**Сюжетно-рольові, дидактичні, рухливі ігри,
ігри-тренінги, ігрові ситуації на формування
безпечної поведінки дітей**

Для того, щоб зробити дитину активною у надбанні знань, пропонується здійснювати їх накопичення, поглиблення і систематизацію в основному через гру та ігрові ситуації.

Перевага використання ігор, в порівнянні із заняттями, про-являється в наступному: кожна дитина максимально активна; є можливість диференційовано здійснювати уточнення і систематизацію знань дітей (в залежності від їх наявного рівня, оскільки ігри та ігрові ситуації проводилися з підгрупою *(від 2 до 8 осіб)* або індивідуально; підтримання інтересу дошкільників до даної діяльності і високий емоційний заряд.

Пропоновані ігри дають можливість: познайомити дітей з джерелами небезпеки в побуті, уточнити і систематизувати дані уявлення, вчити розрізняти потенційно небезпечні предмети; сформувати уявлення про запобіжні заходи, про способи безпечної поведінки; познайомити з необхідними діями в разі небезпеки. При цьому активно розвивається увага, щоб дитина могла

передбачити загрозу, дбайливе ставлення до свого життя і здоров'я.
Застосування ігрових атрибутів, наочних засобів

(сюжетних і предметних картинок, заохочувальних призив викликає бажання дошкільнят грати, активізуються їх психічні процеси. Позитивна оцінка з сторони ігрового персонажа і дорослих дозволяє дитині затверджуватися в правильності розуміння норм безпечної поведінки.

Гра – провідна діяльність дошкільників, яка задовольняє вікові потреби дітей та допомагає оволодіти знаннями та вміннями. У грі починається моральний та розумовий розвиток дитини, а головне-становлення особистості. К.Д.Ушинський стверджував, що у грі діти шукають не тільки задоволення, але й прагнуть до само-ствердження через цікаве й важливе для них заняття. У грі дитина прагне жити ,відчувати та діяти. Гра – вид діяльності, який надає дитині ключі до розуміння свого «Я», а також є першим етапом до здійснення індивідуального підходу до виховання дитини.

Пропоновані далі ігри можуть використовуватися як при складанні конспектів тематичних занять, так і в дозвіллях, і діагностики рівня сформованості знань дітей про основи безпеки життєдіяльності.

Сюжетно-рольова гра «Жили у бабусі два веселих гуся»

Мета: продовжувати розвивати в процесі гри декілька взаємодій (будівля будиночка; співання пісень; виховування любові до бабусь, батьків; правила особистої гігієни, вихованість).

Обладнання: м'які іграшки – гуси, будиночок, водичка в мисках.

Підготовка до гри: читання твору «Жили в бабусі два веселих гуся», перегляд ілюстрацій, слухання пісеньки (відео).

Актори, ролі: гуси, бабуса (глядачі).

Вихователь. Дітки, а чи ви дотримуетесь правил особистої гігієни? (відповіді дітей)

- Чи миєте ви вранці обличчя, ручки? Чи чистите ви зубки?
- А як ви думаєте, чи миються тваринки? (відповіді – так, кішка)
- Я пропоную поїхати до моєї знайомої бабусі, яка має гусей і подивитися, як миються гуси. Поїхали?

Хід гри

Діти вибирають водія і гіда. Гід дивиться, чи всі на місці, вирушають в дорогу.

Водій. Будиночок бабусі.

Гід. Дорогі дітки! Давайте заспіваємо пісеньку про бабусю, їй буде приємно. (діти співають пісеньку)

(Заходить бабуса, заносить іграшкових гусей).

Бабуся. Добрий день, дітки. Знаю-знаю, чого ви до мене прийшли. (Відпускає гусей і звертається до них: «Мийтеся, гусенятка!»)

Бабуся (звертається до дітей): А давайте і ми помиємо «лапки-ручечка! (Діти миють ручки, потім сідають в автобус і їдуть «додому».)

Вихователь. Дітки, ви зрозуміли, що треба вмиватися, треба слідкувати за собою.

Сюжетно-рольова гра «Вивчаємо правила дорожнього руху»

Мета: вивчити і знати правила переходу вулиць, знаки світлофора.

Ігровий матеріал: світлофор, іграшки машинки, автобус, тролейбус, міліціонер.

Підготовка до гри. Перегляд мультфільму, обговорення, запрошення до гри.

Ролі. Поліцейський, дорослі люди, діти.

Хід гри

Вихователь запрошує діток разом з ним «побудувати» вулицю, на якій є світлофор (макет заздалегідь виготовлений з картонної коробки). Вздовж вулиці поставити будиночки. Вихователь по чергово міняє знаки світлофора, пояснюючи, коли треба переходити вулицю.

Потім це ж саме, але з дітками. Кожна дитина виконує всі правила переходу вулиці.

Цей вид роботи допомагає діткам саме у формі гри вивчити правила переходу вулиці, вчить їх бути пильними, обережними. Доречно ще взяти іграшку собаку, це мотивує дітей бути відповідальними за свого чотирилапого друга.

Сюжетно-рольова гра «Незнайомець»

Мета: допомогти дитині усвідомити, що ні з ким не можна йти нікуди та ніколи; навчити бачити ті ситуації, коли можна допомогти незнайомій людині (для дітей молодшого та шкільного віку); сформуванати наступну модель поведінки – при спробі викрадення "кричати, бігти, розповідати" (розповісти іншим дорослим, обов'язково батькам)

Ролі: незнайомець, 5-6 хлопців, що грають у дворі.

Ігровий матеріал: іграшки, картки із написами.

Ситуація до програвання:

Варіант 1. На вулиці до дитини підходить незнайомець і просить показати дорогу будь-куди.

Варіант 2. У дворі до дитини, що грає окремо від дітей, підходить бабуся та просить допомогти зняти з дерева у сусідньому дворі кошеня.

Обов'язкове доповнення до відтворення ситуації «Незнайомець»:

Дорослий просить допомогти йому посадити дерево, прибрати сміття і т.д., тобто те, що не вимагає будь-якого усамітнення з ним.

Тоді треба прийняти це правильно та надати допомогу. Можливо, це вимагатиме участі інших дітей і відбуватиметься при участі інших людей. Обов'язкове правило: повідомити батьків про своє місцеперебування.

Дидактична гра «Телефонний дзвінок»

Мета: навчити дитину безпечного спілкування телефоном; розвивати вміння самостійно приймати рішення; діяти упевнено.

Ролі: дорослий, дитина.

Ігровий матеріал: іграшковий телефон, малюнки на тему.

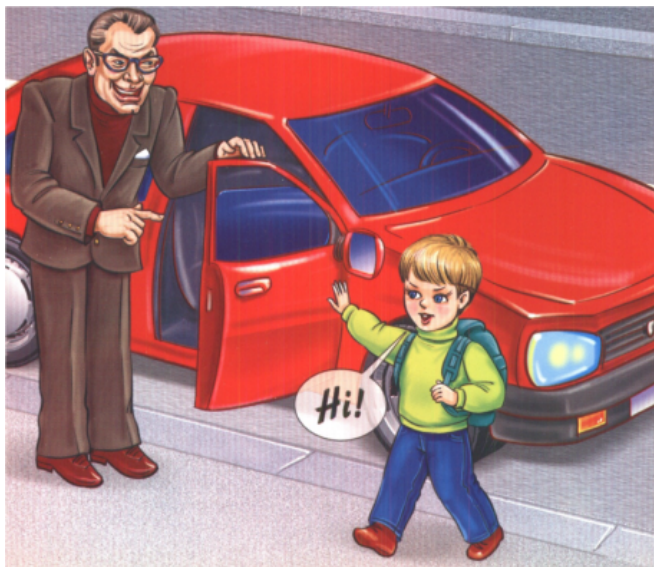
Ситуація до програвання.

Дитина одна вдома. Дзвінок телефоном.

Обов'язкове доповнення до відтворення ситуації «Телефонний дзвінок»:

- розглянути випадок, коли до телефону ніхто не підходить, це може означати, що нікого в будинку немає;
- розглянути випадок, коли дитині телефонують і говорять непристойності;
- коли загрожують.

Дидактична гра «Дорога додому»

Мета: навчити дитину відмовляти, говорити "Ні"; вчити ставитися серйозно до подібних ситуацій і з упевненістю відстоювати свою думку.

Ролі: дитина, її друг, дорослі.

Ігровий матеріал: картки з написами.

Ситуація до програвання:

Друг пропонує дитині пізно ввечері скоротити дорогу додому, пройшовши через пустир чи двір.

Обов'язкове доповнення до програвання ситуації "Дорога додому":

запропонувати для відтворення різні ситуації, коли діти можуть стати легкою здобиччю злочинця. Попросити дитину спробувати переконати друга не ходити небезпечним шляхом. Допомогти йому зрозуміти, що відмова від такої пропозиції є не боягузством, а розумною та безпечною поведінкою.

Сюжетно - рольова гра «Підманю - заманю»

Мета: навчити дітей правилам поведження з незнайомими людьми на вулиці; сформувати в дітей правило – нічого не брати їстівного в незнайомців; в разі примусу зі сторони дорослого – кричати та звати на допомогу.

Ігровий матеріал: машинки, цукерки, яблука.

Персонажі: дорослий, діти, перехожі.

Хід гри

Ситуація №1. Діти прогулюються, біля них зупиняється машина (дитина з машиною в руках), пропонує дітям сісти в машину покататися, дає їм цукерки.

Обговорення ситуації.

№2. Ситуація та ж сама, та шофер пропонує іграшки, яблука.

Обговорення ситуації.

Наголосити дітям, що їжа може бути отруєна.

Запропонувати переглянути «Казку про мертву царівну та сімох богатирів» О. Пушкіна .

Сюжетно-рольова гра «Мандрівка»

Мета: вчити дітей вірити в здійснення мрій.

Допоміжний матеріал: повітряні кульки, лего, книжки, маленькі машинки, іграшки, стільці, дзвоники.

Підготовка до гри: читання казок; перегляд мультфільму про машину часу.

Хід гри

Вихователь. Доброго дня! Сьогодні я хочу запросити Вас пограти в незвичайну гру. Ми будемо винахідниками, спробуємо збудувати машину, але це буде незвичайна машина-машина часу! Всі люблять мандрувати? (відповіді дітей)

На основі стільців, лего, кульок вихователь будує машину, розповідаючи про свої дії. Звучить сигнал дзвіночка, вихователь пропонує зайняти свої місця.

Вихователь. Всі зручно сіли? Обираємо маршрут, куди прямуємо – в минуле чи майбутнє? Залежно від відповідей дітей

обирається маршрут. Заздалегідь приготовлені цікавинки чекають на дітей. (Доцільно покласти нові іграшки, як «привіт» з майбутнього). Під час подальшої гри вихователь може запропонувати з'ясувати з дітьми, куди вони ще хочуть поїхати.

Вихователь пропонує дітям подорож машиною часу по казках. Перед цим були прочитані казки про «Попелюшку» та «Аліса в Країні Див».

Вихователь.

- Діти, а куди потрапила Аліса? (відповіді дітей)
- Попелюшка знайшла свій черевичок? (відповіді дітей)
- А хто хоче відвідати країну, де живе посмішка Чеширського кота? (відповіді дітей)

Вихователь. Всі сідаємо в машину часу і поїхали.

(Вихователь коментує , що діється за вікном машини.)

Увага, перед нами біжить кролик! Стоп, машина! Діти, виходимо, гайда за ним! Побігали, сіли знову в машину. Діти, а що ви бачите за віконечком? (відповіді дітей – ліс, пташки цвірінь-кають).

Вихователь. Молодці! А я бачу ще одного кролика, який хоче нас наздогнати. Але ми надто швидко їдемо. Поспішаємо на зустріч з посмішкою. А ось і наш котик з чарівною посмішкою! Виходимо з машини часу, посміхаємося один одному!

Сюжетно-рольова гра «До нас прийшов Незнайко»

Мета: закріпити практичні знання дітей про правила дорожнього руху; вчити бачити неправдоподібність

запропонованої ситуації; розуміти і дотримуватись правил дорожнього руху.

Ігрове завдання: діти повинні знайти в оповіданні Незнайки небилицю, неправду і довести йому, що він не має рації.

Діти уважно слухають розповідь Незнайки. Під час розповіді помічають небилиці та відзначають їх фішками. Після закінчення розповіді вихователь просить дітей порахувати, скільки небилиць помітив кожен із них. Потім діти пояснюють помилки, помічені ними у розповіді Незнайки.

Правила гри: діти мають працювати самостійно, не заважати товаришам. Тільки один вихованець повинен пояснити Незнайку, що він не має рації, і лише у разі утруднення при відповіді або при незадовільній відповіді Незнайко просить допомоги в інших дітей. Дитина, яка помітила всі небилиці, активна у грі і не отримала жодного штрафного бала, нагороджується заохочувальним призом.

Демонстраційний матеріал: лялька Незнайка (або помічник вихователя, вбраний Незнайком), фішки, портфель із заохочувальними призами.

Дидактична гра «Скринька безпеки»

Мета: закріплення знань про небезпечні предмети та способи поводження з ними; розвиток мислення та уяви; виховання відповідального ставлення до свого життя та життя оточуючих.

Матеріали та обладнання: виготовлена з картону скринька з підписом «Скринька безпеки», картки із зображенням безпечних та небезпечних предметів.

Хід гри

На столі розміщено «Скриньку безпеки» та картки з малюнками безпечних і небезпечних предметів. Вихователь пропонує дитині обрати по одній картці з безпечним і небезпечним предметом та обґрунтувати свій вибір, відповівши на запитання. Після обговорення відповіді дитини, вихователь кладе картки до «Скриньки безпеки».

Орієнтовні запитання вихователя:

- Чому ти вважаєш цю річ безпечною?
- Чому ти вважаєш цю річ небезпечною?
- Як часто ти граєшся з цією річчю?
- Чи дозволяють батьки тобі гратися з цією річчю?
- Чому ти граєшся з цією небезпечною річчю без дозволу батьків?
- Які правила необхідно виконувати при користуванні цією річчю?

Сюжетно – рольова гра «Чим погратись Софійці»

Мета: закріпити знання дітей про предмети домашнього побуту, що є джерелами потенційної небезпеки для дітей і повинні зберігатися в недоступному для малюків місці (побутова хімія, ліки, різучо-колючі предмети). Виховувати обережність та обачливість під час ігор з різними предметами.

Матеріал: ширмочка з трьох частин (на першій зображений килимок, на другій - хлопчик, на третій - приклеєна шафа з дверцятами, які відкриваються)

Хід гри

Вихователь показує дітям Софійку (ляльку). Малята, Софійка залишився вдома сама і захотіла погратися. Вона знайшла багато різних речей, але тут є й небезпечні предмети. А де іграшки, Софійка не знає. Давайте допоможемо їй покласти іграшки на килимок, а небезпечні предмети до тата й мами у шафу.

Діти виконують завдання. Розкладаючи предмети, обґрунтовують свій вибір.

Рухливі ігри

Гра – атракціон «Слухай сигнал!»

Мета: удосконалити навички ходьби та бігу, виховувати увагу та швидку реакцію.

Хід гри

Діти шикуються в дві колони обличчям до вихователя. Вихователь показує картки з малюнками на тему: «Що спричиняє пожежу» (2 комплекти). Кладе у два кошики.

Вихователь:

Увага, увага, сигнал приймай –

Людей від пожежі ти визволяй.

Після цього сигналу перша дитина з кожної команди біжить, бере картку, каже, що спричинило пожежу, картку віддає вихователю і повертається назад.

Гру продовжують наступні учасники. Хто правильно і швидко упорається із завданням, той перемагає.

Гра-конкурс «Дорога кожна хвилина»

Мета: закріпити знання дітей про пожежну безпеку .

Вихователь: По вулицях міста одна за одною мчать червоні машини. Кілька секунд – і їх уже не видно, тільки чути в повітрі звуки сирени. Пожежа!

Щоб врятувати життя людей, треба поспішати. Ось чому водії пожежних машин докладають усіх зусиль, щоб швидше приїхати на місце пожежі.

Пропоную вам на деякий час побути водіями пожежних машин і позмагатися у швидкості – хто швидше дістанеться до «місця пожежі».

Хід гри

Два гравці сідають на стільці. На відстані 5-6 м від них стоять «пожежні» іграшкові машини зі шнурами. За сигналом вихователя гравці повинні змотати шнури на палички (олівці) і швидко наблизити до себе «пожежну» машину. Виграє той, хто зробить це швидше.

Ігри-тренінги

Гра-тренінг «Як ти будеш діяти у цій ситуації ?»

Мета: вчити дітей захищати своє життя; виховувати почуття обережності, впевненості, самостійності.

Вихователь. Діти, що ви будете робити в таких ситуаціях:

- Незнайома жінка пригощає тебе цукеркою.
- Товариші кличуть тебе покататися у ліфті.
- На подвір'ї бігає собака і тобі хочеться погладити її.
- Один незнайомий чоловік запрошує покататися на Мерседесі, а інший – на Вольво. На чому поїдеш?
- Ти загубився на вулиці (на вокзалі).
- Ти сам вдома, в двері хтось подзвонив. Це жінка, вона просить води.
- Чи розповіси ти про ці випадки мамі, татові, бабусі?

Гра-тренінг «Автобус»

молодший дошкільний вік

Мета: закріпити знання ПДР; відпрацьовувати навички правильного спілкування, мови, соціальної поведінки.

Обладнання: маленькі стільці, кермо.

За допомогою лічилки обирають водія. Моделювання ситуацій: жінка з дитиною, бабуся.

Розігрування ситуацій «Автобус».

Вихователь. Давайте оберемо серед вас водія та кондуктора. Водій, щоб водити автобус, кондуктор, щоб видавати квитки пасажиром. (Проводиться разом з дітьми розстановка стільців і розподіл ролей для гри). А решта дітей будуть пасажирами. Водій імітує рух кермом, а кондуктор роздає квитки.

Вихователь. До автобуса заходять жінка з дитиною. Діти які будуть ваші дії (відповіді дітей).

Вихователь. На наступній зупинці заходить старенька бабуся. Діти які будуть ваші дії (відповіді дітей).

Гра-тренінг «Швидка допомога» старший дошкільний вік

Мета: закріпити у дітей знання і практичні вміння з надання першої допомоги.

Обладнання: картинки із зображенням медичного приладдя (термометр, бинт, зеленка).

Вихователь обіграє з батьками ситуацію а діти спостерігають за ними:

- коли людина порізала руку (ногу);
- коли людина розбив коліно (лікоть);
- коли людина затемературила;
- коли людина коли захворіло горло;
- коли людина потрапила смітинка в око;
- коли людина пішла носом кров.

Діти із батьками обговорюють ситуації та послідовність дій.

Ігрові ситуації

Мета: формувати у дітей навички правильного поведіння в небезпечних ситуаціях; сприяти становленню здорового способу життя; навчати дітей поводитися в межах правил дозволеної поведінки. Розвивати логічне мислення, пам'ять, увагу.

Ситуація «На зупинці»

Ось прийшли Маша і Ведмідь на зупинку, стали тролейбуса чекати. Ведмідь стояв спокійно і терпляче чекав, коли ж під'їде тролейбус. А Маша вирішила погратися-вона бігала, стрибала по зупинці, щось викрикувала зустрічним перехожим. Потім Ведмедю вкрай набридло чекати на зупинці, і він вибіг на середину дороги, мовляв, звідти краще все видно.

Хто з героїв порушив правила очікування громадського транспорту?

Ситуація «Правила посадки і висадки»

Аж ось і тролейбус підійшов. Ведмідь став чекати, доки вийдуть з дверей пасажирів, спочатку пропустив уперед старенького дідуся з ціпком, пасажирів з маленькими дітьми, а потім і сам зайшов спокійно. А Маша відразу стала поспішати

швидше зайти до салону: штовхалася, квапилася і щось незадоволено бурчала.

Чия поведінка була неправильною? Як треба поводитися, коли заходиш у салон громадського транспорту?

Розділ III

Методичні поради членам родини з питань безпеки життєдіяльності дітей різного дошкільного віку

Здоровий спосіб життя родини (Пам'ятки-рекомендації для батьків)

Велику роль у формуванні основ безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку грає залучення батьків до спільної роботи, що забезпечує можливість досягнення успіху з оволодіння дітьми необхідними правилами та навичками розділу «Методичні поради членам родини з питань безпеки життєдіяльності дітей різного дошкільного віку».

Потрібно пам'ятати, що головне – це особистий приклад батьків, вихователів. Кожному потрібно знати правила поведінки в екстремальних ситуаціях і навчитися самотійно, приймати рішення і тоді не станеться лиха.

Дотримуватись системи педагогічних умов, що включають поетапну взаємодію трьох суб'єктів освітнього процесу

(вихователь – діти – батьки). Важливо приділяти значну увагу прикладу дорослих. Необхідно, щоб батьки усвідомили, що не можна вимагати від дитини будь-яких правил поведінки, якщо вони самі не завжди слідують їм.

Але максимальний ефект в навчанні безпеці досягається лише в тому випадку, коли освітній процес здійснюється одночасно в трьох напрямках: дошкільний навчальний заклад – діти – батьки.

Систематична й планомірна робота з дошкільниками та їхніми батьками дає змогу формувати у дітей навички регулювання власної поведінки в довіллі, серед людей, предметів, в умовах природних стихійних явищ. Формування в дитини дошкільного віку свідомої безпечної поведінки в довіллі базується на позитивних прикладах дорослих. Тому педагогам дошкільного закладу необхідно приділити особливу увагу роботі з батьками, переконати їх, що не можна вимагати від дитини виконання будь-якого правила, якщо близькі їй дорослі самі не завжди ними керуються, зробити батьків своїми однодумцями з питань безпеки життєдіяльності дошкільнят.

Пам'ятка для батьків

«Дотримуйтесь правил дорожнього руху!»

Ваша дитина повинна гратись лише у дворі під вашим наглядом і знати: на дорогу виходити не можна!

Не залякуйте дитину, а спостерігайте разом з нею, використовуючи в ігровій формі ситуації на дорозі, на вулиці, у дворі, пояснюйте, що відбувається з транспортом, пішоходами.

Розвивайте у дитини зорову пам'ять, увагу. Для цього створюйте ігрові ситуації вдома.

Закріплюйте у малюнках враження від побаченого.

У дошкільному віці дитина повинна знати, що:

-Дорогу переходити можна тільки з дорослими, тримаючись за руку.

-Випереджувати батьків не можна, переходити дорогу треба пішохідним переходом спокійним кроком, на дорогу виходити не можна;

-пішоходи – люди, які беруть участь у дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконує на дорозі будь-яку роботу.

Коли ми їдемо в автобусі, тролейбусі, трамваї, нас називають пасажирями. Машини по-іншому ще називають «транспорт».

Машинами керують водії. Для машин (транспорт) призначено шосе.

Коли ми їдемо у транспорті, то не можна висовуватися з вікна, треба триматися за руку мами чи тата, поручень.

Щоб був порядок на дорозі, щоб не було аварій, щоб пішохід не потрапив під машину, треба керуватись сигналом світлофора.

Пам'ятка для батьків

«Безпека дитини вдома»

Шановні батьки!

Пам'ятайте, як ви дотримуетесь профілактичних правил та запобіжних заходів, від того залежить безпека вашої дитини!

Саме основне – це безпека дитини, тому треба проводити бесіди про дотримання дітьми правил техніки безпеки. Діти вияв-ляють великий інтерес до незнайомих предметів, а ними можуть виявитися вибухонебезпечні, а також електроприлади.

Домашній осередок – теж певна небезпека. Діти до 7 років є дуже допитливими та виявляють дослідницьку цікавість до всього нового. Тому батькам необхідно створити дитині безпечне сере-довище.

Дитина повинна залишатися під наглядом дорослих (батьків, вихователя). Залишати дитину на тривалий час одну не можна!

Пам'ятка для батьків
«Діти повинні завжди бути під наглядом
дорослих»

-Поясніть, які з домашніх електричних приладів можуть завдати йому травми та до яких підходити категорично заборонено.

-Зацікавте дитину іграми.

-Вікна та двері на балкон повинні бути завжди зачиненими, за потреби відкривайте кватирки.

-Не залишайте дитину наодинці.

-Не залишайте ввімкненими електроприлади.

-Не залишайте сірники та легкозаймисті речовини в полі зору дитини.

-Всі медичні препарати потрібно зберігати в медичній аптечці та недоступних для дітей місцях.

-Якщо ваша дитина завжди буде під наглядом, не буде відчувати себе самотньою, тоді разом з вами буде пізнавати світ без травм та небезпеки для життя.

Пам'ятка для батьків

«Які дари природи знаєш, ті в кошик збираєш»

Шановні батьки!

Повторіть з дітьми вдома правила грибників та ягідників.

-Збирайте лише знайомі гриби та ягоди.

-У жодному разі не пробуйте невідомі ягоди.

-До отруйних ягід відносяться:

-Вовчі ягоди; вороняче око; конвалія; бузина; беладона; паслін; жовтець отруйний.

-Не можна збирати ягоди та гриби на узбіччі доріг та біля промислових підприємств.

-Ніколи не беріть до рота сирі гриби.

-Не можна жувати першу-ліпшу травинку, вона може бути отруйною.

Пам'ятка для батьків

«Як не допустити переохолодження та обмороження»

Шановні батьки!

Промерзнути можна будь-якої пори року: і влітку, і восени, і навесні, і взимку! Наприклад, потрапити під літню зливу, промокнути наскрізь і простудись; промерзнути на осінньому вітрі; весняне сонечко також буває дуже оманливим. Ну, а взимку захворіти – простіше простого.

1. Одягайте своїх дітей відповідно до погодних умов.

2. Навчіть їх:

-рухатись, щоб не замерзнути;

-не тремтіти (чим сильніше тремтиш, тим більше замерзаєш);

-розслаблятися (щоб стало тепліше, потрібно постаратися розслабити все тіло, вгамувати тремтіння і вирівняти дихання);

-дихати носом;

-розтирати долоні одну об іншу;

-робити енергійні махи руками (потрібно максимально роз-слабити руки та напружити пальці);

-гріти руки під пахвами, ворушити пальцями ніг;

-розтирати ніс, щоки та вуха сухими долонями; не зупи-нятись, зігрівшись, щоб не замерзнути знову!

3.Втрата чутливості – одна з перших ознак обмороження!

4.Не розтирайте шкіру снігом, її можна подряпатися!

5.Замерзли – терміново йдіть додому!

6.Насамперед на небезпеку переохолодження наражаються діти.

7.Навіть якщо вони одягнені дуже тепло, але нерухомі, або гуляють у вологому одязі.

8.Будьте уважні: не допускайте переохолодження!

Поради членам родини з безпеки життєдіяльності дошкільнят

Це корисно знати: якщо дитина

Порізалась. Промийте ушкоджене місце ватою, змоченою перекисом водню. Краї рани обробіть йодом чи зеленкою, накладіть пов'язку. Коли рана глибока, і ви не можете зупинити кровотечу, зверніться до лікаря..

Вдарилася головою. Покладіть її в ліжко й робіть компреси з холодної води на забите місце, міняючи їх у міру нагрівання. Нудота і запаморочення - ознаки струсу мозку. Негайно викличте швидку допомогу.

Проковтнула ліки. Спробуйте якомога швидше викликати в неї блювоту. Обгорніть палець бинтом, відкрийте рот і злегка натисніть на корінь язика. До приїзду лікарів визначте, скільки і які ліки проковтнула дитина. Слабкість, сонливість або надмірне збудження - ознаки отруєння.

Ошпарилася. Змажте натуральним медом чи покладіть на уражене місце натерту картоплину, поміняйте двічі-тричі, а потім накрийте опік капустяним листком. Пухирці не проколюйте. Якщо опік має більшу площу, ніж долоня дитини, терміново зверніться до лікаря. До його приїзду нічим не змащуйте й не присипайте шкіру, просто накрийте ошпарене місце стерильним бинтом.

Впала з висоти. Переконайтесь у тому, що в дитини, яка впала з висоти, немає зовнішньої кровотечі. Якщо в тілі малюка стирчить палка, уламок скла або заліза, не витягуйте його самі. Кровотеча може посилитися, від чого стан погіршиться.

Якщо рана відкрита і кровотеча сильна, її можна на 15 хвилин зупинити, використавши джгут. Ушкоджену частину тіла, по можливості, необхідно підняти вище від рівня грудей потерпілого. Навіть якщо відсутні ознаки зовнішньої кровотечі, при падінні з висоти можлива внутрішня кровотеча і ушкодження внутрішніх органів необхідна негайна допомога лікаря.

Використані джерела

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). – К., 2021
2. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»/ за заг. ред. О.В. Низковської, 2017
3. Василенко Л.Б. Здоров'я та безпека: Пам'ятка / Харків: «Скорпіон», 2005. – 116 с.
4. Ващенко О.М., Романенко Л.В. Основи безпеки життєдіяльності – Кам'янець-Подільський: 2002. – 211с.
5. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти. – К., 2021

6. Левченко Т.Г., Валеологія щодня. Основи здоров'я для дітей 5-6 років. – Х.: видавнича група «Основа», 2017
7. Яковленко Л.В. Абетка безпеки дошкільників. Методичні матеріали та розробки занять / Друге видання.— Х.: Вид-во «Ранок» 2009. – 208 с.

Інтернет-ресурси:

1. Джерело Internet – ресурс «Освітній портал»
2. Державна служба України з надзвичайних ситуацій <http://www.mns.gov.ua>.
3. Дитячий портал «Веб-простір безпеки» <http://child.mns.gov.ua/>